Vision: A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣

លទ្ធផលវេទិកា នៅខេត្តក្រចេះ
"កំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត និងលំហរប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា"

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌នៅកម្ពុជា (ខុមហ្វ្រែល) ក្រោមកិច្ចសហការជាមួយបណ្ដាអង្គការ សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួន បានរៀបចំវេទិកាមួយ ស្ដីអំពី **"កំណែទម្រង់ការបោះឆ្នោត និងលំហរប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា (FOREDS)"** នៅ **ខេត្តក្រចេះ** កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣ ដោយមានការចូលរួមពីតំណាងគណបក្សនយោបាយ តំណាងគ.ជ.បខេត្ត អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ប្រជាពលរដ្ឋ និងអង្គការសង្គមស៊ីវិលដែលពាក់ព័ន្ធប្រមាណ **៩២នាក់**។

វេទិកានេះរៀបចំឡើងក្នុងគោលបំណង ដើម្បីឲ្យភាគីដែលពាក់ព័ន្ធបានលើកឡើង និងជជែកពីបញ្ហាដែលទាក់ទងទៅនឹងការបោះឆ្នោត និងប្រជាធិបតេយ្យនៅកម្ពុជា ហើយស្វែងរកនូវអនុសាសន៍ គោលនយោបាយដែលបានពិភាក្សាចែកជូនដល់អ្នកចូលរួម និងបញ្ជូនអនុសាសន៍ទាំងនោះទៅស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការដោះស្រាយ។

អនុសាសន៍ពី វេទិកា FOREDS នៅខេត្តក្រចេះ (ថ្ងៃទី២២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៣)
១. ការជ្រើសរើស និងការពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីបោះឆ្នោតនៅថ្នាក់ឃុំ និងថ្នាក់ការិយាល័យបោះឆ្នោត **បញ្ហា** ការជ្រើសរើសមន្ត្រីធ្វើការងាររៀបចំការបោះឆ្នោតពីមុនគឺ ជ្រើសរើសតែបក្សពួក អ្នកមានសមត្ថភាពពុំមានឱកាសចូលរួមទេ។ **អនុសាសន៍** • ស្នើសុំឱ្យមានសមាសភាពក្នុងគណបក្សនយោបាយដែលមានអាសនៈនៅក្នុងរដ្ឋសភាចូលរួមផង ជៀសវាងការមានមន្ទិលសង្ស័យពីគ្នាទៅវិញទៅមក។ • មន្ត្រីបំរើការងារក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោតពីមុនពុំមានសមត្ថភាព ស្នើសុំឲ្យជ្រើសរើសមន្ត្រីមានសមត្ថភាព និងបណ្ដុះបណ្ដាលបន្ថែមនៅពេលក្រោយ ព្រមទាំងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលចំពោះការរកឈ្មោះអ្នកទៅបោះឆ្នោត។ • អ្នកដែលប្រព្រឹត្តិខុសច្បាប់បោះឆ្នោត ត្រូវតែមានការដាក់ទោសទណ្ឌ និងបញ្ឈប់កុំឱ្យបំរើការងារនេះបន្តទៀត។ • ស្នើសុំឱ្យមន្ត្រី CEC មានការទទួលខុសត្រូវក្នុងតួនាទីរបស់ខ្លួន (ទាក់ទងនឹងការចែកប័ណ្ណព័ត៌មាន មិនត្រូវ

ទីស្នាក់ការកណ្ដាល ៖ ផ្ទះលេខ ១៣៨ ផ្លូវ ១២២ សង្កាត់ ទឹកល្អក់ ១ ខណ្ឌ ទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
Central Office : #138, Street. 122, Teuk Laak I, Tuol Kork, Phnom Penh, CAMBODIA.
P.O. Box 1145, Phone : (855) 23 884 150 Fax: (855) 23 885 745 E-mail : comfrel@online.com.kh Website: www.comfrel.org

ប្រគល់ឱ្យអាជ្ញាធរ ភូមិ ឃុំ) ដាច់តែឯងទេ ត្រូវសុំការសហការណ៍ ។ • ស្នើសុំជ្រើសរើសមន្ត្រីចុះឈ្មោះ និងពិនិត្យបញ្ជីឈ្មោះបោះឆ្នោត ជ្រើសរើសផ្សេងក្រៅពីស្មៀនឃុំ។
២. ការទប់ស្កាត់ និងបង្ការអំពើហិង្សាពេលបោះឆ្នោត • អាជ្ញាធរ ភ្នាក់ងារគណបក្សនយោបាយត្រូវគោរពច្បាប់បោះឆ្នោតឲ្យបានពេញលេញ ហើយគណៈកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោត ត្រូវដាក់ពិន័យទៅតាមច្បាប់បោះឆ្នោត • សន្តិសុខទទួលខុសត្រូវក្នុងការិយាល័យបោះឆ្នោតត្រូវតែជាមនុស្សដែលរស់នៅក្នុងមូលដ្ឋាន នៃការិយាល័យបោះឆ្នោត • សន្តិសុខគ្រប់រូបត្រូវបានបំពាក់បំប៉នពីច្បាប់បោះឆ្នោត តួនាទីក្នុងកិច្ចការពារសន្តិសុខសណ្តាប់ធ្នាប់សំរាប់ការិយាល័យ និងអ្នកបោះឆ្នោត • បណ្តុះបណ្តាលច្បាប់បោះឆ្នោតដល់អ្នកសង្កេតការណ៍ មន្ត្រីគណបក្សនយោយបាយ ការអនុវត្តន៍ក្រមសីលធម៌សម្រាប់ការបោះឆ្នោត។ • សន្តិសុខការិយាល័យបោះឆ្នោតត្រូវទំនាក់ទំនងល្អ (ផ្តល់ព័ត៌មាន) ប្រតិបត្តិល្អជាមួយមន្ត្រីបោះឆ្នោត សកម្មទទួលយករាល់ពាក្យណ្តឹងផ្សេងៗដើម្បីដាក់ជូនប្រធានការិយាល័យបោះឆ្នោត និងចាត់វិធានការដោះស្រាយ។
៣. ដំណោះស្រាយបណ្តឹងទាក់ទងទៅនឹងការបោះឆ្នោត • ស្នើសុំឲ្យមានស្ថាប័នថ្មីក្នុងការដោះស្រាយបណ្តឹងទាក់ទងការបោះឆ្នោត • ស្នើសុំឲ្យនាយកដ្ឋាននីតិកម្មនៃស្ថាប័នរបស់គ.ជ.ប ធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ និងអប់រំប្រជាពលរដ្ឋអំពីដំណើរការនៃការដាក់ និងទទួលពាក្យបណ្តឹងទាក់ទងទៅនឹងការបោះឆ្នោត។ • ពង្រឹងសមត្ថភាពគណៈកម្មការ CEC និង PEC ក្នុងការដោះស្រាយបណ្តឹងឲ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ។ • ពន្យារពេលដាក់ពាក្យបណ្តឹងត្រឹមម៉ោង ៥ល្ងាច ២ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃបោះឆ្នោត
៤. សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញមតិ និងប្រមូលផ្តុំ **<u>បញ្ហា</u>** • ការបញ្ចេញមតិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានមិនមានសេរីភាពគ្រប់គ្រាន់ ដោយសារមេភូមិច្រើនតែគាំទ្រគណបក្សកាន់អំណាចមិនឲ្យបញ្ចេញមតិអ្វីក្រៅពីគណបក្សកាន់អំណាច • ប្រជាពលរដ្ឋគ្មានសិទ្ធិគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការជួបជាមួយតំណាងរាស្ត្រមិនកាន់អំណាច ដោយមានអាជ្ញាធរភូមិឃុំហាមឃាត់ • ច្បាប់នៃការបញ្ចេញមតិមាន ប៉ុន្តែបុគ្គលមួយចំនួននៅតែបំពាន **<u>អនុសាសន៍</u>** • មេភូមិ អនុប្រធានភូមិ និងជំនួយការភូមិ ត្រូវគាំទ្រឲ្យមានសេរីភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបញ្ចេញមតិ ឬចូលរួមក្រៅពីគណបក្សរបស់ខ្លួន។ • ផ្តល់ឱកាសជូនគ្រប់គណបក្សនយោបាយក្នុងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់រដ្ឋ និងរបស់ឯកជនឲ្យបានស្មើៗគ្នា។

- សូមឲ្យសេរីភាពនៃការបញ្ចេញមតិមានព្រំដែន ដោយជៀសវាងការវាយប្រហារខុសការពិត ពាក្យសំដីត្រូវប្រកបដោយក្រមសីលធម៌ កុំប្រើពាក្យអសុរស ត្រូវផ្អែកលើច្បាប់ កុំសន្យា ហើយមិនធ្វើដោយកេងចំណេញពីនយោបាយ។
- ការបញ្ចេញមតិរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទៅលើការធ្វើបាតុកម្ម ត្រូវគោរពតាមច្បាប់ដែលបានចែង ដូចជាការស្នើសុំធ្វើបាតុកម្ម ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានទៅក្រសួងមានសមត្ថកិច្ច អំពីទីកន្លែង ចំនួនអ្នកចូលរួម និងមានតំណាងដឹកនាំមួយច្បាស់លាស់ ដូចនេះវាគួរតែអនុវត្តទាំងសមត្ថកិច្ច និងបាតុករ។

៥. ហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សនយោបាយ

គាំទ្រឲ្យមានច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សនយោបាយ

អានុសាសន៍

- កំណត់ចំនួនអតិបរមា នៃការចំណាយក្នុងការឃោសនាបោះឆ្នោត
- គណបក្សនយោបាយ និងបេក្ខជនត្រូវបង្ហាញរបាយការណ៍ចំណាយដល់សាធារណៈជន និងសមាជិកគណបក្សនយោបាយ
- គ.ជ.ប/ ក្រុមឯករាជ្យតាមដាន និងត្រួតពិនិត្យរបាយការណ៍ចំណាយរបស់គណបក្សនយោបាយ
- រដ្ឋត្រូវតែបដិភាគថវិកា និងការផ្សព្វផ្សាយដល់គណបក្សនយោបាយពេលយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោត

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង ៖

*១-លោក **សួន យុត្យា** / មន្ត្រីតស៊ូមតិ និងច្បាប់ខុមហ្វ្រែល (០៩៧-៥៩-៨៧-២៦៥)*

បេសកម្ម ៖ បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសគួរជាទីពេញចិត្ត និងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ **ទី១**/ដើម្បីឱ្យមានដំណើរការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល តស៊ូមតិ ដើម្បីទទួលបាននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សមរម្យ, ការអប់រំដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកបោះឆ្នោត អំពីសិទ្ធិ និងសកម្មភាពចូលរួមសង្កេតការណ៍របស់ពួកគេ ដែលអាចរារាំងនូវភាពមិនប្រក្រតី ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឲ្យមានការវាយតម្លៃលើដំណើរការបោះឆ្នោតមួយដែលមិនលំអៀង និងមិនប្រកាន់បក្សពួក **ទី២**/ ដើម្បីឱ្យមានអត្ថន័យនៃដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈក្នុងគោលបំណងជំរុញលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចនានា ការតស៊ូមតិ/បញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីឱ្យមានការកែទម្រង់ដំណើរការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេយ្យភាព (ការទទួលខុសត្រូវ) របស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃមួយដែលមិនលំអៀង និងប្រកាន់បក្សពួកទៅលើការបំពេញកម្មវិធីនយោបាយ និងដំណើរការអនុវត្តន៍ ការងាររបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត។